

Антифашистичка коалиција у Другом светском рату била је идеолошки хетерогена. Немачком нацизму кичму је сломила совјетска Црвена армија, њен антифашизам био је антикапиталистички. Марксисте су тврдили да је криза капитализма довела до пропасти европског поретка држава у Првом светском рату, настанка фашизма у Италији и националсоцијализма у Немачкој. Чувена је реченица Макса Хоркхајмера: „Ко није спреман да говори о капитализму, мора да ћути о фашизму.“

Друкчије је са либералним антифашизмом Черчила, Рузвелта или Шарла де Гола. У фашистичким системима и идеологијама, њима је проблем био само екстремни национализам. Они су негирали одговорност капитализма за настанак и развој фашизма. Напротив, Черчил је почетком двадесетих поздравио настанак италијанског фашизма, зато што је у њему видео спасосони против отров за отров бољшевизма. Ни појава Хитлера га није забрињавала. Све док је нацистичка агресија била уперена само против комуниста и Јевреја, либерална Европа није се много узнемиравала. У Хитлеру и његовој агресивности видели су шансу да се докрајчи СССР и немачки раднички и комунистички покрет, који су, пре Првог светског рата, били главни стубови међународног социјализма.

Ствари се мењају после напада Немачке на СССР. По улицама америчких градова лепљени су плакати са Стаљиновим ликом и потписом " [Uncle Joe](#) ". Омражени комунистички вођа преко ноћи постао је пожељни савезник.

Антифашистички покрет довео је не само до војног слома сила осовине, него и до послератне еманципације нижих социјалних слојева у западним државама, до појаве антиколонијалних покрета, слома светског колонијалног система и појаве развојних националиста у Трећем свету. После ратова увек долази до поправљања друштвеног положаја нижих класа, које у ратовима носе највећи део терета, а после рата више нису спремне да трпе подређени положај. Државе благостања у западном свету тековина су антифашизма.

Захваљујући одлучујућем доприносу СССР у победи над фашизмом, ојачао је међународни раднички покрет. Елите богатих нису више могле да владају на стари начин. Златно доба европске демократије, од 1945. до почетка осамдесетих, било је такође резултат левог антифашизма. Ниже класе стекле су озбиљну политичку моћ. Капитализам је био под притиском да чини уступке, како би се спречила радикализација радничке класе и како би се она држала у границама система. Политички избори били су смислени, одлучивало се о стварним алтернативама, а не, као данас, о томе која олигархија ће водити исту политику као и претходна.

Захваљујући левом антифашизму, дошло је до привремене промене начина на који је функционисао светски капиталистички систем. Овај систем хијерархијски структурира простор на центар, полупериферију и периферију. Средишта акумулације капитала су у центру, ту су концентрисани материјално богатство и политичка моћ, полупериферија и периферија су у подређеном положају, немају могућност да аутономно конципирају своје развојне стратегије, они су допунски привредни простор у коме су све људске активности одређене потребама центра.

Облици антифашизма и императив ресуверенизације

Пише: Мирослав Самарџић
понедељак, 02 април 2018 09:09

Облици антифашизма и императив ресуверенизације

Пише: Мирослав Самарџић
понедељак, 02 април 2018 09:09

Облици антифашизма и императив ресуверенизације

Пише: Мирослав Самарџић
понедељак, 02 април 2018 09:09

